

SẼ SỐNG, SẼ CHẾT

FERDINANDO FREGA · GILLETTENARRATIVE · GILLETTEVATICANO · 09/17

Những người đầu tiên giao tiếp là những người nguyên thủy không quần áo. Những người đầu tiên đưa tin là những người nguyên thủy có quần áo, và có thể nhà báo. Vẫn là người nguyên thủy. Chẳng có gì thay đổi. Chỉ khác là những người thứ nhất phải sống sót qua cuộc đời. Còn những người thứ hai kiếm sống bằng cách đưa những kẻ sống sót trở lại với đời.

Ở đây không có thì giờ cho tranh cãi hay phê phán. Tôi chưa bao giờ hành nghề nào trong hai thứ đó. Điều tôi muốn làm là kể ra sự khác biệt nhân học giữa hai bên, thông qua những câu chuyện.

Hình thức giao tiếp thật sự đầu tiên — và đến đây thì ai cũng sẽ bật khỏi ghế — là im lặng.

Trước lời. Trước tiếng nói. Trước cử chỉ. Trước dáng điệu. Im lặng vẫn luôn đo trí thông minh của một người bằng khả năng xử lý và quyết định của người đó. Không bao giờ theo chiều ngược lại.

Và những người đàn ông, tụ lại với nhau, thì im lặng. Ngắm những vì sao. Cái trùu tượng. Cái được tưởng tượng ra. Cho tới khi, từ đằng xa, một nhóm đàn bà — chắc hẳn rằng chỉ có mình họ — bắt đầu nói chuyện với nhau. Giọng thấp. Ngữ điệu có kiểm soát. Nhịp có kiểm soát. Một tiết tấu trật tự. Từng lời được đặt cẩn thận. Không gì phó mặc cho may rủi.

Nhưng bài học đầu tiên mà im lặng để lại cho nhân loại không phải là sự dè dặt hướng vào trong. Đó là một phương pháp. Đường biên cuối cùng bên trong mọi không gian nơi những quyết định thật sự được đưa ra.

Và tiếng ồn bên trong im lặng là thứ duy nhất chẳng bao giờ thiếu. Nó đến từ bên trong. Cảm xúc và nhận thức. Logic và lý trí. Bản năng và trùu mến. Tất cả cùng một lúc.

Những người duy nhất thật sự có khả năng xử lý nó, xưa nay vẫn thế, là phụ nữ. Hoàn chỉnh đến mức ấy, vận hành tốt đến mức ấy, nên họ còn được giao luôn nhiệm vụ đưa việc sinh sản của loài người đi tiếp.

Với mọi thứ khác mà tôi chưa nói tới ở đây, tôi để lại cho trải nghiệm riêng của mỗi người. Đó là phần hay nhất trong con người chúng ta.

Việc đưa tin làm tôi nhớ tới một trò chơi hồi nhỏ chúng tôi hay chơi. Tất cả ngồi thành vòng tròn. Người đầu tiên thì thào một từ vào tai người kế bên. Nó đi dọc hàng qua mười hai người. Cái đi ra ở đầu bên kia thường là một trận cười vỡ bụng.

Trò chơi có thể chạy trên một từ duy nhất hoặc cả một câu. Chuyện sẽ xảy ra như thế này.

Bắt đầu bằng SẼ SỐNG. Mười hai lượt truyền sau, từ đi ra ở đầu bên kia là SẼ CHẾT.

Bắt đầu bằng TẤT CẢ CHÚNG TÔI ĐỀU BIẾT ANH ẤY SẼ SỐNG. Mười hai lượt truyền sau nó quay lại thành AI CŨNG BIẾT ANH ẤY ĐÃ CHẾT. TANG LỄ ẮN ĐỊNH NGÀY 12 LÚC 12:00. HA HA HA HA.

Đó chính xác là cách tôi nhìn giới truyền thông vận chuyển thông tin ngày nay. Cùng một câu mở đầu về một sự việc, được tòa báo này rồi tòa báo kia kể lại mỗi nơi một khác.

Cái mà chúng ta tưởng là trò chơi trẻ con lại là sự thật cay đắng của một ngành nơi chẳng còn gì để tách sạp báo ra khỏi tòa soạn.

Rốt cuộc, hai thứ ấy chung một sợi chỉ. Cả hai đều là con của cùng một gốc gác nguyên thủy. Bạn chỉ cần nhìn cách người ta ăn mặc.

Một điều cuối, để không ai hiểu lầm. Tôi không tự nhận mình là người cuối cùng còn lại trên trái đất. Chỉ là người áp chót thôi. Người cuối cùng vẫn còn ở phía dưới hàng, đang thì thầm vào tai một ai đó.

Ferdinando